GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL
140 96 Praha 4, Budějovická 7, P.O. BOX 12

Všem celním úřadům
prostřednictvím VKS
k rukám Ř CÚ
na vědomí VO 6 a 8 CÚ

VÁŠ DOPIS ZNAČKY	NAŠE ZNAČKA	VYŘIZUJE / LINKA	DATUM
	3551/2024-900000-332	Vaishar/2458	26. 02. 2024

Postup ve věci zajišťování vybraných výrobků nesplňujících požadavky pro osobní spotřebu dle zákona č. 353/2003, Sb., o spotřebních daních - doplnění

Vážený pane řediteli,

v souvislosti s novelizací zákona č. 353/2003, Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“), ke které došlo na základě účinnosti zákona č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, si Vás dovolujeme informovat z důvodu sjednocení výkladu a aplikace ustanovení **§ 4 odst. 5** zákona o spotřebních daních, které je využíváno při kontrolách všech druhů doprav vybraných výrobků.

1) Zboží Unie

Předpoklad celního statusu zboží je stanoven **článkem 153** nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, v platném znění (dále jen „celní kodex“), který stanoví, že pokud je zboží na území Unie, považuje se za zboží, které má status Unie, nezjistí-li se, že zboží není zbožím Unie (např. z označení výrobku a zjištění, že se jedná o dopravu, která je prováděna ze země mimo Unii).

Zbožím Unie je současně dle čl. 5 odst. 23 a čl. 201 celního kodexu **zboží**:

*a) **úplně získané** na celním území Unie, k němuž nebylo přidáno zboží dovezené ze zemí či území mimo celní území Unie,*

*b) **přepravené** na celní území Unie ze zemí či území mimo toto území a **propuštěno** do celního režimu volného oběhu,*

c) získané nebo vyrobené na celním území Unie buď zcela ze zboží uvedeného v písmenu b), nebo ze zboží uvedeného v písmenech a) a b),

d) nebo zboží propuštěné do volného oběhu.

Zákon o spotřebních daních pro účely dopravy vybraných výrobků stanoví ve svém ustanovení § 4 odst. 1 písm. f), že **plátcem daně** je osoba, která skladuje nebo dopravuje vybrané výrobky, aniž prokáže, že se jedná o vybrané výrobky **pro osobní spotřebu. Osobní spotřebou se rozumí zboží nabyté fyzickými osobami pro jejich vlastní potřebu a jimi dopravované z území jednoho členského státu Evropské unie na území druhého členského státu Evropské unie** (§ 32 zákona o spotřebních daních) **nebo v rámci České republiky** (§ 4 odst. 6 zákona o spotřebních daních). K určení, zda se jedná o osobní spotřebu, kontrolní orgán vezme v úvahu v souladu s § 32 odst. 2 až 4 zákona o spotřebních daních zejména

- status kontrolované osoby (fyzická osoba, fyzická osoba podnikající, právnická osoba),
- důvod nabytí vybraných výrobků,
- místo, kde a jakým způsobem se vybrané výrobky dopravují,
- předložené/nepředložené nabývací doklady a
- množství dopravovaných vybraných výrobků a povahu vybraných výrobků.

Ustanovení **§ 4 odst. 5, § 130g, § 130n a § 130x** zákona o spotřebních daních stanovuje **indikativní limity pro osobní spotřebu. V případě dopravy vybraných výrobků ve volném daňovém oběhu nepřesahujících tyto limity nemusí kontrolovaná osoba dokazovat zdanění těchto vybraných výrobků. V opačném případě, kdy kontrolovaná osoba dopravuje vybrané výrobky nad stanovené limity, musí prokázat jejich zdanění nebo skutečnost, že jde o vybrané výrobky pro osobní spotřebu**.

Za tyto limity se považují množství, která nepřesahují u:

a) minerálních olejů, s výjimkou zkapalněných ropných plynů dopravovaných v tlakových nádobách o hmotnosti náplně do 40 kg včetně, množství dopravované v běžných nádržích (§ 63 odst. 2 zákona o spotřebních daních) zvýšené o 20 l (dle pohonu vozidla),
b) zkapalněných ropných plynů v tlakových nádobách o hmotnosti náplně do 40 kg včetně 5 tlakových nádob,

c) lihovin podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího definici a popis lihovin 10 l konečných výrobků,
d) piva 110 l,
e) meziproduktů 20 l,
f) vína 90 l, z toho u šumivých vín 60 l,
g) cigaret 800 kusů,
h) cigarillos nebo doutníků o hmotnosti nejvýše 3 g/kus 400 kusů,
i) ostatních doutníků 200 kusů,
j) tabáku ke kouření 1 kg,
k) náplní do zahřívaných tabákových výrobků 250 g,
l) ostatních tabákových výrobků 500 g,
m) náplní do elektronických cigaret 80 ml,
n) nikotinových sáčků 500 g,
o) ostatních nikotinových výrobků 500 g.

Dle výše uvedeného jsou jednotlivé komodity v zákoně o spotřebních daních stanoveny samostatně na osobu (vyjma bodu a)), jednotlivá množství tak lze kombinovat mezi sebou (např. 800 kusů cigaret a zároveň 1 kg tabáku ke kouření). Vybrané výrobky, u kterých neexistuje podezření, že by se mohlo jednat o zboží pro obchodní účely a nepřekročí stanovené hodnoty, nebudou předmětem dalšího řízení – zajištění.

Pakliže to vyplyne z posouzení skutečností zjištěných v rámci kontroly (např. způsob dopravy pohonných hmot – jinak než v nádržích vozidel nebo ve vhodných rezervních nádržích na pohonné hmoty, nebo pokud je doprava prováděna v rámci stěhování nebo v rámci svatby či pohřbu), lze využít i oprávnění uvedené v ustanovení **§ 32 odst. 4** zákona o spotřebních daních (dále jen „navýšení“), kdy lze za vybrané výrobky určené pro osobní spotřebu považovat **i větší množství**, **než jsou stanovené indikativní limity**. Nesmí se však jednat o opakovanou činnost, při **které existuje důvodné podezření, že by zboží mohlo být použito pro obchodní účely**, což lze ověřit například v databázi aplikace Mobilní dohled.

Pokud v rámci kontroly dojde k situaci, kdy s ohledem na vyhodnocení skutečností souvisejících s **dopravou vybraných výrobků ve větším množství**, než jsou indikativní limity pro osobní spotřebu, bude předmětná doprava vybraných výrobků posouzena jako doprava pro osobní spotřebu, je nutné v **protokolu o místním šetření** (i když se jedná o negativní kontrolu)

uvést, na základě jakých skutečností byla předmětná doprava posouzena jako doprava pro osobní spotřebu. Jedno vyhotovení tohoto protokolu se na místě předá kontrolované osobě a současně se uvede do poznámky záznamu o kontrole v aplikaci Mobilní dohled text: „**Navýšení**“.

2) Zboží, které není zbožím Unie

Zboží, u kterého **nebude** zjištěno, že se jedná o unijní zboží (např. tabákové výrobky opatřené nálepkami z nečlenských států Evropské unie, nebo prokázání dopravy z těchto států, nebo doklady o nákupu prokazující status zboží z nečlenských zemí Evropské unie), bude posuzováno podle celního kodexu. Na místě se veškerá zjištění vztahující se k přepravovanému zboží řádně zaprotokolují pro potřeby dalšího řízení (např. formou otázek k uvedeným zjištěním).

U mimounijního zboží jsou v souladu s ustanoveními § 71c, § 71d a § 71f zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovením § 11 zákona o spotřebních daních vybrané výrobky (dělí se na dvě skupiny I. a II. - viz níže) dovážené v osobních zavazadlech cestujících **osvobozené od daně z přidané hodnoty a spotřební daně za předpokladu, že se jedná o dovoz neobchodní povahy,** a to v tomto **fixním množství na osobu**:

I. a) 200 cigaret,
b) 100 doutníků o hmotnosti jednoho kusu nejvýše 3 gramy,
c) 50 doutníků o hmotnosti jednoho kusu vyšší než 3 gramy,
d) 250 g tabáku ke kouření,
e) 100 g zahřívaných tabákových výrobků,
f) 100 g ostatních tabákových výrobků,
g) 20 ml náplní do elektronických cigaret,
h) 100 g nikotinových sáčků a
i) 100 g ostatních nikotinových výrobků.

Osvobození od daně lze uplatnit na jakoukoli kombinaci množství vybraných výrobků uvedených v písmenech a) až d), pokud součet jejich procentních podílů využitých pro dovoz nepřesáhne 100 % (např. 100 cigaret a 25 doutníků o hmotnosti jednoho kusu vyšší než 3 gramy = 50% cigaret + 50% doutníků).

V případě výrobků uvedených v písm. e) až i) lze osvobození od daně uplatnit na jakoukoli kombinaci množství výrobků, neuplatní se však kombinování množství na základě procentních podílů jako v písm. a) až d). Lze tedy např. uplatnit osvobození od daně na 100 g zahřívaných tabákových výrobků a 100 g ostatních tabákových výrobků současně.

II. a) 1 litr alkoholického nápoje, jehož skutečný obsah lihu přesahuje 22 % objemových, nebo nedenaturovaného alkoholu s obsahem lihu nejméně 80 % objemových, nebo

b) 2 litry alkoholického nápoje, jehož skutečný obsah lihu nepřesahuje 22 % objemových (s výjimkou tichého vína a piva),

c) 4 litry tichého vína a

d) 16 litrů piva.

Osvobození od daně lze uplatnit na jakoukoli kombinaci množství vybraných výrobků uvedených v písmenech a) a b), pokud součet jejich procentních podílů využitých pro dovoz nepřesáhne 100 % (např. 0,5 litru Tullamore Dew a 1 litr Sheridans = 50 % lihoviny o obsahu 40% lihu + 50% lihoviny o obsahu 15,5 % lihu). V případě vybraných výrobků uvedených v písmenech c) a d) lze osvobození od daně uplatnit na jakoukoli kombinaci množství výrobků, neuplatní se však kombinování množství na základě procentních podílů. Lze tedy např. uplatnit osvobození od daně na 4 litry tichého vína a 16 litrů piva současně.

Osvobození od daně uvedená v obou skupinách zboží (I. a II.), které není zbožím Unie, se nevztahují na zboží dovezené cestujícím mladším sedmnácti let.

3) **<u>V aplikační praxi mohou nastat tyto možnosti</u>** (kontrola se zaměřením, zda je dopravované zboží neobchodní povahy, tj. zboží, u kterého nejsou pochybnosti o tom, že se jedná o zboží **pro osobní spotřebu** a **ne**jedná se o zboží **pro podnikatelské účely**)**:**

a) <u>Všechny druhy doprav **unijního zboží**</u>

a. Při kontrole ve <u>všech druzích doprav</u> bude zjištěno, že je dopravováno množství vybraných výrobků, které je unijním zbožím, **a toto současně <u>ne</u>překračuje** množství pro osobní spotřebu. Jedná se např. o situace, kdy budou zjištěny cigarety, které budou opatřené tabákovou nálepkou některého členského státu Unie**,** nafta, nebo benzín dopravovány v nádobách (kanystrech) a bude se jednat o pohonné látky k dopravujícímu vozidlu.

V tomto případě **nemusí** kontrolovaná osoba prokazovat zdanění dopravovaných vybraných výrobků.

b. Při kontrole bude zjištěno, že občan německé národnosti dopravuje **1 200 kusů cigaret** opatřených německými tabákovými nálepkami a na dopravované vybrané výrobky nelze využít navýšení, musí kontrolovaná osoba prokázat **řádné zdanění** (tj. zdanění v ČR) těchto výrobků. Pokud **není** na místě **prokázáno** řádné zdanění vybraných výrobků, **a na dopravované vybrané výrobky nelze využít navýšení, zajišťuje se** celkové množství, tedy **včetně limitu stanoveného v § 4 odst. 5** zákona o spotřební dani.

c. Při kontrole bude dopravováno **1200 kusů** cigaret **a na dopravované vybrané výrobky nelze využít navýšení** a celník zjistí, že je část dopravovaných vybraných výrobků **řádně zdaněna.** Množství, které bylo řádně zdaněno, bude kontrolované osobě **ponecháno** a množství, které nebude doloženo, bude zajištěno (např. 800 kusů cigaret ve vozidle a na 400 kusů cigaret bude prokázáno řádné zdanění = **400 kusů** cigaret se zajistí a **400 se ponechá**).

d. Jestliže je dopravováno **více komodit** vybraných výrobků, kdy některá z nich překročila indikativní množství a u ostatních komodit k překročení limitů nedojde (nejsou u nich pochybnosti o tom, že se jedná o zboží pro osobní spotřebu a nejedná se o zboží pro podnikatelské účely), budou komodity, které tyto limity nepřekročily kontrolované osobě ponechány (nebudou předmětem dalšího řízení)(např. je dopravováno 1000 kusů cigaret a 100 gramů tabáku ke kouření, kdy bude namístě celkové množství cigaret zajištěno a tabák osobě ponechán).

b) Silniční, železniční a lodní doprava **unijního zboží**

a. V rámci kontrol železniční, silniční nebo lodní osobní dopravy (doprava osob) bude zjištěno ve volně dostupných prostorách dopravního prostředku zavazadlo obsahující vybrané výrobky, ke kterému **nebude znám** jeho **majitel** (personál dopravního prostředku nesdělí majitele vybraných výrobků). V daném případě by měl být aplikován postup zajištění věci **neznámé osobě**, neboť za běžných smluvních podmínek si za zavazadla

zodpovídá cestující (nikoliv dopravce). S personálem dopravního prostředku/ osobou přítomnou místnímu šetření bude sepsán Protokol o místním šetření (včetně rozhodnutí vyhlášených při jednání). Dle kontrolované komodity vybraných výrobků budou dále vyhotovena rozhodnutí o zajištění (značení tabákových výrobků dle ustanovení § 115 odst. 3 zákona o spotřební dani a v ostatních případech dle ustanovení § 42 odst. 1 zákona o spotřební dani). Oznámení o uložení písemností celní úřad zveřejní prostřednictvím veřejné vyhlášky na úřední desce celního úřadu.

c) Letecká doprava **mimounijního zboží**

a. Při kontrole **mimounijního** zboží bude v zavazadle zjištěno množství **přesahující** limity pro osobní spotřebu a ke zboží (vyjma pohonných hmot) se přihlásí další osoby. Např. v zavazadle bude nalezeno 600 kusů cigaret a členové tříčlenné rodiny všichni starší 17 let (u mladších nelze) oznámí, že cestují společně a současně se přihlásí k dopravovanému zboží, budou dopravované vybrané výrobky osvobozeny od celních a daňových poplatků a nebudou předmětem dalšího řízení.

b. Kontrolovaná osoba v mezinárodní **letecké dopravě přihlásí dovoz** (červená zóna) zboží. Celní úřad v tomto případě vybrané výrobky propustí do režimu volného oběhu a vyměří příslušné clo a poplatky.

c. Kontrolovaná osoba při mezinárodní **letecké dopravě nepřihlásí dovoz** vybraných výrobků (zelená zóna) a jejich množství je nad stanovené limity (pokud bude mít kontrolovaná osoba snahu dodatečně přihlásit dovoz vybraných výrobků, nebude k tomuto dodatečnému přihlášení po oslovení celníkem brán zřetel). Množství zboží, které bude překračovat stanovené limity, celník v souladu se zněním ustanovení § 39 zákona č. 242/2016 Sb., celního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“), zadrží, o čemž sepíše úřední záznam, který bude na místě předán kontrolované osobě (limity vyhovující stanovenému množství budou kontrolované osobě ponechány, neboť osoba, která přepravuje vybrané výrobky podala konkludentně celní prohlášení) a dále bude v dané věci postupovat dle Metodické informace č. 6/2023 Postup orgánů Celní správy

České republiky při provádění kontroly zboží vyjmutého z celního dohledu (dále jen „MI 6/2023“) a v souladu se zněním informace „Kontroly zboží vyjmutého z celního dohledu“ evidované pod č.j.: 30969/2023-900000-216 vydané oddělením 216 GŘC – Metodiky kontrol a správy TOR.

d) Silniční, železniční a lodní doprava **mimounijního zboží**

a. Při kontrole **osobního nebo dodávkového** vozidla dopravujícího mimounijní zboží budou zjištěny vybrané výrobky, ke kterým se nikdo z cestujících **nepřihlásí. Jelikož se jedná o zboží, které bylo vyjmuto celnímu dohledu a vznikl zde celní dluh nesplněním povinností nebo podmínek, bude** sepsán protokol o místním šetření, kde budou uvedené všechny přítomné osoby ve vozidle (řidič a všichni spolucestující z důvodu následného určení dlužníka a spoludlužníků). Zboží, ke kterému se nikdo nepřihlásí, bude v souladu se zněním ustanovení § 39 celního zákona zadrženo, o čemž se sepíše úřední záznam, který bude na místě předán řidiči (poznamenám případný důvod odejmutí). Dále bude postupováno dle MI 6/2023 a v souladu se zněním informace „Kontroly zboží vyjmutého z celního dohledu“ evidované pod č.j.: 30969/2023-900000-216 vydané oddělením 216 GŘC – Metodiky kontrol a správy TOR.

b. Při kontrole **mimounijního** zboží, které již na území Unie je a během dopravy nedošlo ke změně statusu zboží (např. vozidlo ukrajinské SPZ řídí osoba ukrajinské národnosti, dopravuje cigarety s ukrajinskými tabákovými nálepkami a přizná se, že je pořídila na Ukrajině), a v průběhu místního šetření je zjištěno, že množství překračuje fixní limity pro osvobození, budou **veškeré vybrané výrobky** překračující toto množství (nelegálně dovezené – bez řádných dokladů) **zadrženy**, neboť se jedná o zboží vyjmuté celnímu dohledu.

Pokud budou při kontrolní činnosti zjištěny skutečnosti, které nasvědčují tomu, že byl v oblasti kontroly dopravy vybraných výrobků spáchán **trestný čin** (např. skryté prostory nebo výše daňového úniku), bude celní úřad postupovat dle IV. části Metodické informace č. 16/2022 Spolupráce správců daně/cla s orgány činnými v trestním řízení.

Žádám tímto o zajištění jednotného postupu při kontrole zdanění vybraných výrobků ve všech typech doprav (letecká, železniční, silniční, lodní) a současně, neboť uvedený výčet není taxativní (nejsou zachyceny všechny situace), si dovoluji požádat o zaslání dalších situací, se kterými se příslušníci dohledu ve své praxi setkávají, jež by mohly být podkladem při tvorbě interního předpisu odborným útvarem, a to na e-mail: j.vaishar@cs.mfcr.cz.

S pozdravem

plk. Ing. Petr Müller
ředitel odboru 33 Dohledu
Generální ředitelství cel